

Соціальна і гуманітарна політика

УДК 130.2:316. 32

Ворніков Віктор Іванович

доктор філософських наук,

доцент кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики

Державний університет інтелектуальних технологій та зв'язку

Vornikov Viktor

Doctor of Philosophical Sciences,

Associate Professor of the Department Psychology,

Pedagogy and Linguistic Didactics

State University of Intellectual Technologies and Communication

ORCID: 0000-0002-0739-7632

**«ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО, ЩО САМООРГАНІЗУЄТЬСЯ» ЯК
КОМПЛЕКС МІЖКУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОВІДНОШЕНЬ
«THE SELF-ORGANIZING INFORMATION SOCIETY» AS A COMPLEX
OF INTERCULTURAL RELATIONS
«ИНФОРМАЦИОННОЕ САМООРГАНИЗИРУЮЩЕЕСЯ ОБЩЕСТВО»
КАК КОМПЛЕКС МЕЖКУЛЬТУРНЫХ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ**

Анотація. Вступ. В статті із розгляду уявлень про концептуальні засади культури в інформаційному суспільстві, що самоорганізується та його культури, звертається увага на специфічні виміри міжкультурної комунікації в контексті постпостмодерного рівня міжкультурних взаємовідношень. Актуальність дослідження виходить із очевидного, що із появою комп'ютерної техніки та інформаційних технологій (як відображення продуктів культури), утворюється абсолютно новий тип

культури, яка увібрала елементи техносфери, що створюють Нові форми та способи усіх комунікаційних взаємовідношень – Текстів у просторі «віртуалізації» суспільства.

Мета. Метою дослідження є розгляд принципів взаємовідношень в Інформаційному суспільстві, що самоорганізується і розкриття змісту міжкультурних засад утворення діалогу через прояви знаків та символів інформації. Виявити семіотичний зміст та семантику простору міжкультурних взаємовідношень нового виміру як комплексу.

Матеріали і методи. Методи дослідження ґрунтуються на положеннях, що уявлення про сучасні міжкультурні взаємовідношення відтворюються через створення Концептуальної Моделі – і це «Семантична модель із Синергетичними параметрами «інформаційного суспільства, що самоорганізується» (віртуального – по семіотичному змісту та семантичному сенсу)» із поправками семіотичного рівня із урахуванням в змісті структури задіяних знаків та символів.

Результати. В Результатах розкриваються положення, що на засадах концептуальної уявлення Культура – це комунікація, а комунікація – це культура, стало можливим зробити певні узагальнення. «Інформаційне суспільство, що самоорганізується» можливо уявляти: як «Штучно сконструйований» соціальний простір; як «онтологічно» існуючий «Штучно сконструйований» соціальний простір; як до певної міри «незалежно – онтологічний» та існуючий «Штучно сконструйований» соціальний простір) із загальною сутністю, що дане суспільство віртуальне – по семіотичному змісту та семантичному сенсу. В висновках проводиться головна думка, що «Інформаційне суспільство, що самоорганізується», на засадах концептуальної проєкції як Комплекс міжкультурних взаємовідношень, ґрунтується на положеннях: соціум як знакове утворення забезпечує

комунікаційну цілісність, якщо кожен індивід функціонуватиме як цілісний Текст, ізоморфний усій системі; семіотичні межі особистості повинні не тільки забезпечувати її унікальність, але й сприяти продуктивній взаємодії з іншими міжкультурними текстами та одночасно із Текстом загального культурного рівня у соціуму; взаємовідношення у суспільстві визначаються не зовнішньою системою відносин, а гнучкою системою інтеріоризованих знаків-кодів, кожен з яких відповідає певним суспільним явищам та процесам.

Перспективи. В перспективах подальших розвідок проводиться думка про необхідність подовження дослідження «Інформаційного суспільства, що самоорганізується», де усе впорядковується й регулюється за допомогою знакових систем, а самі взаємовідношення відбуваються шляхом виконання певних Знакових процедур, що відбивають та визначають і певний спосіб мислення, необхідності дослідження трансформацій семіотичного простору та семантики, формуючих чинників символічних форм та способів взаємовідносин на засадах уваги до нових соціокультурних проєкцій.

Ключові слова: *інформаційне суспільство, що самоорганізується. Культура, міжкультурні взаємовідношення, комунікація, семіотика, текст, символ, знак, семіотичний простір, семантика.*

Аннотація. *Введение. В статье по рассмотрению представлений о концептуальных основах культуры в самоорганизующемся информационном обществе и его культуре обращается внимание на специфические измерения межкультурной коммуникации в контексте постпостмодерного уровня межкультурных взаимоотношений. Актуальность исследования исходит из очевидного, что с появлением компьютерной техники и информационных технологий (как отражение продуктов культуры) образуется совершенно новый тип культуры, вобравшей элементы техносферы, создающие новые*

формы и способы всех коммуникационных взаимоотношений – текстов в пространстве «виртуализации» общества.

Цель. Целью исследования является рассмотрение принципов взаимоотношений в самоорганизующемся Информационном обществе и раскрытие содержания межкультурных основ образования диалога через проявления знаков и символов информации. Выявить семиотический смысл и семантику пространства межкультурных взаимоотношений нового измерения как комплекса.

Материалы и методы. Методы исследования основываются на положениях, которые представления о современных межкультурных взаимоотношениях воспроизводятся через создание Концептуальной Модели – и это «Семантическая модель с Синергетическими параметрами «самоорганизующегося информационного общества» (виртуального – по семиотическому содержанию и семантическому смыслу)» с поправками семиотического уровня в содержании структуры задействованных символов и знаков.

Результаты. В Результатах раскрываются положения, что на основе концептуального представления Культура – это коммуникация, а коммуникация – это культура, стало возможным сделать определенные обобщения. «Информационное самоорганизующееся общество» возможно представлять: как «Искусственно сконструированное» социальное пространство; как «онтологически» существующее «Искусственно сконструированное» социальное пространство; как в известной степени «независимо – онтологическое» и существующее «Искусственно сконструированное» социальное пространство) с общей сущностью, что данное общество виртуально – по семиотическому содержанию и семантическому смыслу. В выводах проводится главное мнение, что

«Информационное самоорганизующееся общество», на основе концептуальной проекции как Комплекс межкультурных взаимоотношений, основывается на положениях: социум как знаковое образование обеспечивает коммуникационную целостность, если каждый индивид будет функционировать как целостный Текст, изоморфный всей системе; семиотические границы личности должны не только обеспечивать ее уникальность, но и способствовать продуктивному взаимодействию с другими межкультурными текстами и одновременно с текстом общего культурного уровня в социуме; Взаимоотношения в обществе определяются не внешней системой отношений, а гибкой системой интериоризированных знаков-кодов, каждый из которых отвечает определенным общественным явлениям и процессам.

Перспективы. В перспективах дальнейших исследований проводится мнение о необходимости продления исследования «Информационного общества, которое самоорганизуется», где все упорядочивается и регулируется с помощью знаковых систем, а сами взаимоотношения происходят путем выполнения определенных Знаковых процедур, отражающих и определяющих и определенный образ мышления, необходимости исследования трансформаций семиотического пространства и семантики, формирующих факторов символических форм и способов взаимоотношений на основе внимания к новым социокультурным проекциям.

Ключевые слова: *информационное самоорганизующееся общество. Культура, межкультурное взаимоотношение, коммуникация, семиотика, текст, символ, знак, семиотическое пространство, семантика.*

Summary. *Introduction. The article examines the conceptual foundations of culture in a self-organizing information society and its culture, and draws attention to the specific dimensions of intercultural communication in the context of the post-postmodern level of intercultural relations. The relevance of the research comes from the obvious fact that with the advent of computer equipment and information technologies (as a reflection of cultural products), a completely new type of culture is formed, which has absorbed elements of the technosphere, creating new forms and methods of all communication relationships – Texts in the space of «virtualization» society.*

Purpose. The purpose of the study is to consider the principles of relationships in the self-organizing Information Society and to reveal the content of the intercultural foundations of dialogue through the manifestations of signs and symbols of information. To reveal the semiotic content and semantics of the space of intercultural relations of a new dimension as a complex.

Materials and methods. Research methods are based on the propositions that ideas about modern intercultural relations are reproduced through the creation of a Conceptual Model – and this is a «Semantic model with Synergistic parameters of the «self-organizing information society» (virtual – in terms of semiotic content and semantic meaning)» with amendments of the semiotic level taking into account in the content of the structure of the involved signs and symbols.

Results. In the Results, the provisions are revealed that on the basis of the conceptual representation Culture is communication, and communication is culture, it became possible to make certain generalizations. «Self-organizing information society» can be imagined: as «Artificially constructed» social space; as an «ontologically» existing «Artificially Constructed» social space; as to a certain extent «independently – ontological» and the existing «Artificially constructed» social space) with the general essence that this society is virtual – in

semiotic content and semantic sense. In the conclusions, the main idea is that the «Self-organizing Information Society», on the basis of the conceptual projection as a Complex of intercultural relations, is based on the following propositions: society as a symbolic entity ensures communication integrity, if each individual functions as a complete Text, isomorphic to the entire system; the semiotic boundaries of the individual should not only ensure its uniqueness, but also promote productive interaction with other intercultural texts and at the same time with the Text of the general cultural level in society; relations in society are determined not by an external system of relations, but by a flexible system of internalized signs-codes, each of which corresponds to certain social phenomena and processes.

Discussion. In the perspective of further investigations, an opinion is made about the need to extend the study of the «Self-organizing Information Society», where everything is ordered and regulated with the help of sign systems, and the relationships themselves take place by performing certain Sign procedures that reflect and determine a certain way of thinking, the need to study transformations semiotic space and semantics, forming factors of symbolic forms and ways of relationships on the basis of attention to new sociocultural projections.

Key words: *self-organizing information society. Culture, intercultural relations, communication, semiotics, text, symbol, sign, semiotic space, semantics.*

Постановка проблеми. У сучасному поступу «Цивілізації» проявляється черговий та по суті новий кризовий процес, що виявляє певного рівня тупиковий стан шляху традиційного розвитку суспільств, що пов'язано із нерозв'язним «конфліктом між природним та соціальним», із різкою зміною Культурних «стереотипів» на різних функціональних їх рівнях, із новими ціннісними орієнтаціями сучасної культури, які були у попередні століття домінуючими. Ускладнення ж соціального життя для сучасної

людини характеризується зрушенням традиційного комунікаційного комплексу як внаслідок зміни інформаційно-системних параметрів суспільства, що самоорганізується, так і із уявлення про тільки його «Онтологічні виміри». На засадах соціокультурної реальності «постпостмодерністського» устанавлення інформаційного суспільства проявляються особливості – специфічні виміри міжкультурної комунікації в контексті дії внутрішніх процесів постмодерну міжкультурних взаємовідношень. Із устанавленням світового Інформаційного суспільства, що самоорганізується на двох рівнях (традиційному та віртуальному), вперше із історії Землі можливо заявити про появу «Планетарного людства». Міжкультурний же простір взаємовідношень обумовлюється інформаційною структурою, в якій важливими аспектами є виробництво, передача та споживання інформації, використання її в якості чинника керування та управління суспільними процесами. В даних умовах зростаючої кількості інформації та подання її через віртуальних посередників зменшує контакт зі справжньою реальністю, оскільки втрачаються критерії розрізнення реального і віртуального, цінності і сурогату. В результаті вірогідність невизначеності – стан невизначеності точності інформаційного повідомлення і зчитування повідомлення неухильно зростає, а інформація залишається «несанкціонованою – в сенсі її відповідності до справжньої реальності, і при цьому, все частіше розмиваються підстави для її адекватної ймовірнісної оцінки».

Стає очевидним, що із появою комп'ютерної техніки та інформаційних технологій (як відображення продуктів культури), утворюється абсолютно новий тип культури, яка увібрала елементи техносфери. Трансформація культурних та міжкультурних зв'язків призвела до «деформації» багатьох ціннісних полів у культурі, де «деформація» взаємовідносин соціальних

систем вийшла далеко від системи рівноваги, «життя одним днем» переводить всю систему суспільних відносин у режим швидкого часу, що звужує подальші горизонти розвитку та подальші перспективи, породжує малу ступінь відповідальності перед майбутнім, призводить до зрушення та корінної перебудови самих устоїв соціальної системи та її структури. В умовах глобалізації й інтеграції усіх процесів і явищ соціально-комунікаційного простору, увага і повинна бути спроектована на «внутрішню програму» інформаційного суспільства, що самоорганізовується та кожному особистість як на комплекс міжкультурних взаємовідношень, що уможлиблює та забезпечує узгодження, функціонування, сталість і надійність сфери взаємовідносин у соціумі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні результати досліджень базуються на положеннях: про особливості самого процесу міжкультурної комунікації та її складових (Е. Холл, К. Клакхон, А. Кребер, Р. Портер, Д. Трагер, Л. Самовар); на основі створення Теорії міжкультурної комунікації (К. Бергер, С. Гантінгтон, Е. Гірш, Г. Гофстеде, С. Даль); про наявність цілісності і комплексності міжкультурної комунікації як взаємозв'язку мовних і соціокультурних явищ (В. Антонов, М. Арутюнова, Ю. Бромлей, А. Вежбицька, Г. Гачев, Т. Дейк, О. Пеліпенко, Л. Уайт, К. Клакхон, В. Кіш, Б. Успенський, І. Яковенко, Е. Гірш); розуміння принципів комунікації як продуктивного Діалогу в рамках філософсько-культурологічних парадигм (С.Ханінгтон, Б.Л.Уорф, В.Біблер, С.Тер-Мінасовф, Г.Молчанова); про семіотичні особливості міжкультурного діалогу (М.Бахтін, Ю.Лотман); про мовні стилі і ефективності міжкультурного спілкування (Л. Вітгенштайн, Є. Верещагін, В. Костомаров). В цілому, виокремлюється із уявлень, що, якщо міжкультурні взаємовідношення, як певного рівня ефективна комунікація культур, ґрунтуються та

обумовлюються історично набутим досвідом «спілкування та взаємовідношення» - із характеристиками цього практичного по дії процесу як Діалогу культур, то простір інформаційно-віртуальних суспільств, що самоорганізуються із новим стилем взаємовідносин та сучасним їх розумінням як Тексту, розглядається більше на теоретичних засадах знаково-символічного відтворення, що задіяні в структурі взаємовідносин, навіть без повного уявлення та розуміння про їх існування в цілісному соціальному просторі, і особливо – без звернення на «живий людський чинник» їх буття.

Недостатньо вирішені частини проблеми: На основі розуміння, що Інформаційне суспільство, що самоорганізується – це вже іншого рівня «синтетична» культура» і це новий стиль культури (культура в культурі), виявляється необхідність нового цілісного підходу до розгляду міжкультурних взаємовідношень на засадах знаково-символічного відтворення, нових знаково-символічних форм, і цим самим міжкультурні форми взаємовідношень в суспільстві доповнюються до традиційних, виникають питання про «узгодженість та порозуміння» між знаками та символами в ступені сприяння продуктивності взаємовідношень, і є необхідність подовження дослідження.

Метою дослідження є розгляд принципів взаємовідношень в Інформаційному суспільстві, що самоорганізується і розкриття змісту міжкультурних засад утворення діалогу через прояви знаків та символів інформації. Виявити семіотичний зміст та семантику простору міжкультурних взаємовідношень нового виміру як комплексу.

Матеріали і методи. Із досліджень міжкультурної комунікації (США), виокремлюються методологічні положення: міжкультурна комунікація є спілкуванням і взаємодією культур різних країн і народів; міжкультурна комунікація є спілкуванням і взаємодією субкультур у межах однієї спільної

– як Великої культури. Ідіоми дослідження: «Віртуалізація суспільства» утворює простір культури, що наділяється уявленнями: «Віртуалізація» - це не стільки інформаційні технології та їх відсторонені продукти, а це є «подовженням» мислення, результати якого проявлені проявлені в знаках та символах; віртуалізація проявляється як певна символічно – знакова гіперреальність, яка стимулює дійсну і подальшу віртуалізацію соціальних взаємовідносин, де зберігається тільки образ тих традиційно прийнятних засад, практичне використання яких в певній мірі видозмінюється під впливом інформаційно – комп’ютерних технологій та їх входженням у всі сфери життя; «віртуальні технології» надали і певного «прагматизму – раціоналізації взаємовідносин в суспільстві», виявилися ефективним засобом його симуляції, яка призводить до перетворення їх в структуру дії людей і до перетворення «логіки віртуальної реальності» у парадигму для цієї дії.

Методи дослідження. Виходячи із розуміння, що Інформаційне суспільство, що самоорганізується – це вже іншого рівня «синтетична» культура»-Текст, і це новий стиль культури, дослідження Феномену взаємодії та взаємовідношення культур необхідно розглядати в певному концептуальному вимірі із певними методичними поправками, ґрунтуючись на змістовно-смісловому наповненні Оперативних понять дослідження: інформаційне суспільство, що самоорганізується, Семіотика, Семантика, Текст, Символ, Знак, міжкультурні взаємовідношення. Принципи самоорганізації є вихідними в концепції «інформаційного суспільства, що самоорганізується» (віртуального – по семіотичному змісту та семантичному сенсу). На засадах уявлення, що методичні підходи пов’язані та «занурені» у дані принципи, установлюється: феноменологічний підхід відтворює функціональні принципи самоорганізації як установлення Комунікаційного рівня – Діалогу (можливо і рівня «Штучно сконструйованого») та окреслює

простори взаємовідношення на багатьох рівнях одночасно: соціальний простір, семіотичний простір, символічний простір; семіотичний підхід розглядати різні системи як самодостатні цілісні утворення в єдності їх іманентних характеристик, виявляє взаємозалежність та взаємозумовленість опозицій, які раніше розглядалися як протидіючі. Семіотика надає «базис для розуміння основних форм людської діяльності та їх взаємовідносин, оскільки вся ця діяльність та відносини відображаються у знаках, що слугують посередниками між цими діями» [1, с. 45]; основний предмет семантики становлять інтерпретації Знаків та його поєднань, а семантичний підхід, маючи інструментом семантичний аналіз, виявляє та окреслює смислове значення одиниць мови – Знаки і Знакові системи як засоби вираження значення і значення (виявлення мовної картини світу, законів відображення уявлень про світ у мові та можливостей мови у цьому відношенні, так як слово у мові характеризується певним набором семантичних відносин з іншими словами-поняттями у тексті. Набір семантичних відносин, властивий цьому слову, пов'язує його значення зі значеннями інших слів у межах мовного відрізка); синергетичний підхід обумовлюється Синергетичними параметрами, так як кожний суспільний процес – це рух Синергетичного рівня, взаємозв'язки семіотичного рівня міжкультурної комунікації із «Синергетичними параметрами інформаційного суспільства-соціуму» в основі базуються на положеннями, що синергетичні рівні кожного рівня комунікації в інформаційному суспільстві є результатом-«Центроустрімлених сил» та «Центробіжних сил».

Виклад основного матеріалу. Соціально-філософський погляд – проекція та уявлення стосовно загальних інтегральних атрибутів комунікації сучасного соціуму, виявляє чинники до створення комплексу міжкультурних взаємовідношень та надає певну можливість «сформувати» Модель розвитку

суспільства із увагою до того, що зростаючий Мультикультуралізм породжує нові умови та форми міжкультурної комунікації, і Традиційні підстави моделі Суспільства Майбутнього необхідно доповнювати уявленнями про Інформаційне суспільство, що самоорганізується на базі інформаційно – комп'ютерних технологій, що явно та не-явно відображає Ментальність суспільства в цілому та кожного і це з метою забезпечення одночасного виходу на процес комунікаційного рівня взаємин.

Основний зміст-базис дослідження. На засадах Основної концепції – Ідеї дослідження, необхідно розглядати Комплекс міжкультурних взаємовідношень як соціальний простір, у якому міжкультурна комунікація є взаємодія різних культур і міжкультурна комунікація є взаємодія субкультур у межах однієї спільної – великої культури. При цьому, (на засадах традиційних поглядів), звідси проявляються і проблеми діалогу культур та культурної плюральності, що пов'язано і із тенденціями глобалізації як процесу трансформації культур, що надає взаємозбагачення у діалозі культур та одночасне нівелювання природної Мовної та Сильової різноманітності, що є і певною загрозою «культурній ідентичності». Грунтуючись на концептуальних засадах нашого дослідження обумовлюємо, що якщо Культура – як культура взагалі, культури в культурі – до субкультури, являються в соціальному просторі певним надіндивідуальним «Макрокодом» взаємовідношень, що містить різні комунікаційні коди, що мають і культурні особливості та заключають необхідність знаходження «Спільної мови», то можливо означити суттєве: Інформаційна культура заключає в собі і «Таємну семіотичну мову Семантичних полів». Таким чином, фактичною Метою є дослідження Феномену взаємодії Інформаційних культур - «Таємної семіотичної мови Семантичних полів» та виявлення структурних компонентів комплексу міжкультурної комунікації – взаємовідношень на цих підставах,

який включає уявлення «традиційного та сучасного рівня та виміру»: існує проблема інтерпретації однакових понять, що накладає відбиток на ефективність розмови; існує проблема культурних відмінностей, і їх аналіз слід проводити на чотирьох рівнях: культурна ідентичність, культурне самосприйняття, сприйняття інших культур, пошук в культурі точок дотику з метою полегшення комунікування [2, с. 174-177]; існують групи міжкультурних бар'єрів, пов'язаних з національною культурою, організаційні та особистісні; так як Міжкультурні бар'єри можуть призвести до того, що учасники діалогу будуть по-різному розумітися, зі збільшенням міждержавних та міжкультурних взаємодій зростає звертати увагу на культурні особливості народів [2, с. 174-177]; важливими є не культурні відмінності, а наскільки особливості певної культури беруться до уваги під час міжкультурних взаємовідносин.

Створюючи уявлення про соціальний простір як «інформаційне суспільство, що самоорганізується», встановлюється необхідним вирізнити два культурні пласти – «традиційна культура» та її форми і «інформаційна культура та її форми», а звідси і розглядати проблематику міжкультурних комунікації та взаємовідношень на певному рівні. На основі нашого уявлення та розуміння, сучасні міжкультурні взаємовідношення, в більшості випадків. Необхідно розглядати як взаємодію Інформаційних культур на засадах «семіотичної мови семантичних полів», які є структурними компонентами комплексу «нової комунікації» - фактично «неявної», у просторі Загальної культури, у просторі якої поєднуються «наявні» та «неявні» принципи взаємовідношення культур.

Звертаючись до характеристики комплексу міжкультурних взаємовідношень в «інформаційному суспільстві, що самоорганізується», обумовлюємо, що його простір утворений на засадах поєднання – до певного

рівня «наявних» та «неявних» принципів комунікації – взаємовідношення в культурі. В положеннях Е. Холла визначаються «наявні» у культурі способи комунікації та визначаються чотири параметри, які притаманні культурним соціумам: контекст, часові рамки, особистий простір та інформаційний потік. В сутності параметрів – розрізнення культур із уявлення: контекст або кількість інформації, необхідної для успішної передачі повідомлення чи здійснення комунікації, розрізняє низько- та високо контекстові культури (наявність такого постійного інформаційного обміну призводить до того, що додаткова комунікація часто буває зайвою через зрозумілість контексту); параметр часу або часових рамок розрізняє монохромні та поліхромні культури (у монохромних культурах час розподіляється у такий спосіб, що в один і той же його відрізок можливий тільки один вид діяльності, тому одна справа йде за іншою, як ланки одного ланцюга. У поліхромних культурах велике значення надається не дотриманню умов домовленості щодо часових рамок зустрічі, а безпосередньо спілкуванню між людьми та вирішенню, таким чином, поставлених проблем); особистий простір під час здійснення комунікації; інформаційний потік (в одних культурах інформація поширюється повільно, цілеспрямовано, по спеціально призначених каналах. В інших – система розповсюдження інформації діє швидко і широко, викликаючи відповідні зворотні реакції) [3, с. 291-304].

В нашому дослідженні Культура – це комунікація, а комунікація – це культура, то необхідно звернути увагу на те, що: як поняття, «комунікація» вміщує в собі всі смислові символи, засіб їх передання в просторі та збереження в часі; в уявленнях про комунікацію, а особливо міжкультурну, важко виявити особливості із поглядів досліджень (всі вони мають справу зі складними категоріями, котрі виникають в процесі комунікації або передаються з її допомогою традиційних соціальних цінностей, мотивів,

стереотипів, забобонів тощо). На засадах нашого уявлення та концептуальних положень визначаємо: комунікація є знаково-символічним патерном – концептом (як структура-схема взаємодії та взаємовідносин, інакше – комунікація не відбудеться), а «перцептивне» наповнення – це відношення до інформації, що історично запропонована в певному соціокультурному просторі та в певний час. Звертаємо увагу на наступні аспекти дослідження: міжкультурна комунікація вимагає стикування знаків-символів як мовних кодів та концептів, а також заповнення Міжконцептуального простору, який може створюватися різними способами – залежно від рівня культурно-мовної компетенції комунікантів; сукупність шляхів і закономірностей переходу від одного Мовного коду до іншого у процесі спілкування є «трансформацією» знаків та символів із набуттям нової якості інформації.

На наш погляд, кожен соціальний процес, а комунікації безумовно, передбачає певну «трансформацію» (видозмінення в умовах досягнення пропонованої інформації) і вираженої інформаційної форми знаків та символів, так і їх змісту, що, в свою чергу, проходить у певному концептуальному «соціальному просторі» як обмеженню та сходження до утворення комплексу взаємовідношень. Із нашої концепції, структурно комплекс міжкультурних взаємовідношень обумовлюється наступними положеннями (як синтез «зовнішнього та внутрішнього» у самому процесі): у просторі нової – Постпостмодерністської по суті, соціокультурної реальності (на основі дихотомічних положень: повторіння та розрізнення, розрізнення само по собі, повторіння для себе, образ мислення, мислевий образ розрізнення, асиметричний синтез чуттєвого), сучасне буття визначається як «Постійний конфлікт різноспрямованих сил» [4, с. 64]; соціальний «Зразок» (приклад) – це звичний спосіб дії і це, перш за все, обов'язковий спосіб дії, тобто в якійсь мірі невіддільний індивідуальній сваволі» [5, с. 67]; «Габітус»

виступає у якості соціального простору із структурою певної умовності або домовленості, а умовний розуміється як умовно вживаний, габітус є структурована система диспозицій – система дії, сприйняття, мислення, оцінювання та вираження, схильна функціонувати як структурована структура, габітус генерує і структурує практики і уявлення так, що вони виявляються об'єктивно адаптованими до системи соціальних відносин, продуктом якої, втім, він є» [6, с. 91]. Звертає увагу уявлення, що соціальні відносини, інтеріоризуючись у ході практичної діяльності, перетворюються у «практичні схеми» (схеми виробництва практик) інкорпоровані структури [7, с. 70]. Із положень виокремлюємо важливі позиції, по – перше, що «при конструюванні соціального простору створюється символічна матриця практичної діяльності, поведінки, мислення, емоційних оцінок і суджень соціальних агентів» [6]. По – друге, своєрідна мова практик сходить до світосприймання їх як Тексту, а коли вони сприймаються, то відмінності у практиках, а також висловлені думки стають символічними відмінностями й утворюють, по суті, свого роду мову. Відмінності функціонують у будь-якому суспільстві як основоположні відмінності символічної системи, як ансамбль фонем мови або сукупність розпізнавальних рис і диференціальних розбіжностей, які є конститутивним для даної міфічної системи, тобто функціонують як знаки відмінності» [7, с. 23-24]; комунікаційний текст безпосередньо структурований «семіотичною павутиною» – патерна знаків, в якій знаходяться, живуть та взаємодіють суб'єкти, відбуваються усі форми комунікації – спілкування, діалогу, Дж. Ділі особливо виділяє, що «далеко не усі відносини в онтологічному сенсі проходять крізь активний досвід, однак усі відносини в онтологічному сенсі індиферентні до порядку фізичного існування [8 с. 97]. В цілому, із нашої позиції – взаємодія Інформаційних

культур проходить на засадах «семіотичної мови семантичних полів», які є структурними компонентами комплексу «нової комунікації».

На основі концептуальних положень нашого дослідження, стало можливим розкрити сутнісні характеристики комплексу міжкультурних взаємовідношень, які утворюються із наступного: визначення принципів міжкультурних взаємовідношень комунікаційного рівня в сучасному інформаційному суспільстві, що самоорганізується; уявлення про зовнішні та внутрішні взаємозв'язки семіотичного рівня міжкультурної комунікації із «Синергетичними параметрами інформаційного суспільства-соціуму»; виявлення функціональних особливостей семантичного простору міжкультурних взаємовідношень в інформаційному суспільстві, що самоорганізується. Комплекс міжкультурних взаємовідношень комунікаційного рівня-Діалогу утворюється із наступного концептуального уявлення: Культура-Інформаційна Культура (фактично це Комунікативні взаємодії в сучасному суспільстві); створення сучасної комплексної «внутрішньої та зовнішньої» інформаційно-комунікаційної системи обумовлюється Параметрами: Семіотичного виміру, так як Мова – є важливим чинником до формування певного соціокультурного знаково-символічного простору-Тексту (Інформаційний простір – для всього світу, для кожної країни, для кожного суспільства, спільноти); Семантичного простору, у якому принцип відношення Знаків, Символів, Архетипів вже формує певну концептуальну структуру (Інформаційний знак (вираження образу) як творчий кінцевий результат, художньо-інформаційний образ у творчому процесі – для побудови інформації, художньо-інформаційний образ-структура як конструкт – у творчому процесі читання інформації із пропонованого через знак по вираженню символу та художньо-інформаційну образну структуру; теорію архетипів із моделлю «Головного» архетипу, що є

у кожній культурі, і навіть прогнозувати реакції різних цивілізацій на кризові стану); для інформаційного соціуму характерною рисою є певна передбачуваність, так як можливо уявити середню з передбачуваними реакціями змін в соціальному середовищі, можливо охарактеризувати різні комунікаційні культури, розглядаючи «середні» показники з характерними Наборами Знаків, Наборами Символів, Архетиповими наборами, де кожна «Форма-Фігура» має свій пріоритет.

В цілому, результати створенного Комплексу міжкультурних взаємовідношень комунікаційного рівня-Діалогу (віртуальних – по семіотичному змісту) виявляють: інформаційно-Комунікаційний знак (символ) (вираження змісту – образу є творчим кінцевим результатом, що є Синтезом – синтетичним поєднанням; проблеми походять: із необхідної «відповідності форми та змісту» Інформаційно-Комунікаційного знаку (символу); «відповідність форми та змісту» - форма вираження-подачі інформації по якості Знаку відображає сенс той інформації, що складає структуру змісту; для практичної реалізації Комунікаційного рівня міжкультурних взаємовідношень – для успіху, використовується концепція «сили перетворення», яка дозволяє «виміряти» вагу можливостей, перетворити наміри, цілі й знання на результати, а фактично створити умови для успіху (Успіх-позитивний наслідок справи, результат діяльності, досягнення поставленої мети).

На основі Комплексу із простору міжкультурних взаємовідношень (віртуального – по семантичному сенсу) можливо виокремити: Інформаційне суспільство має Традиційно-Онтологічні та Синергетичні параметри; Семантичні відношення є самоорганізаційними, і утворюють простір взаємовідношень між Знаками дії тощо та мають Синергетичні параметри; взаємозв'язки семіотичного рівня комунікації із «Синергетичними

параметрами інформаційного суспільства-соціуму» в основі обумовлюються положеннями: кожний суспільний процес сучасності – це рух Синергетичного рівня; синергетичні рівні міжкультурних взаємовідношень – комунікації інформаційного суспільства є результатом «Центроустрімлених сил» та «Центробіжних сил». Семантична модель із Синергетичними параметрами «інформаційного суспільства, що самоорганізується» (віртуального – по семіотичному змісту та семантичному сенсу) як Концептуальна Модель міжкультурних взаємовідношень в інформаційному суспільстві, що самоорганізується є соціальним конструктом для певної предметної області – її семантики на найвищому рівні абстракції; Синергетичні параметри потребують відповідних моделей опису та визначення «систем координат» для аналізу суспільних процесів, де Параметри порядку – це провідні змінні, які з часом визначають перебіг основних процесів у соціальній системі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На засадах концептуальної підтримки в нашому дослідженні уявлення Культура – це комунікація, а комунікація – це культура, стало можливим зробити певні узагальнення. «Інформаційне суспільство, що самоорганізується» можливо уявляти: як «Штучно сконструйований» соціальний простір; як «онтологічно» існуючий «Штучно сконструйований» соціальний простір; як до певної міри «незалежно – онтологічний» та існуючий «Штучно сконструйований» соціальний простір) із загальною сутністю, що дане суспільство віртуальне – по семіотичному змісту та семантичному сенсу. «Інформаційне суспільство, що самоорганізується», на засадах концептуальної проєкції як Комплекс міжкультурних взаємовідношень, ґрунтується на положеннях: соціум як знакове утворення забезпечує комунікаційну цілісність, якщо кожен індивід функціонуватиме як цілісний

Текст, ізоморфний усій системі; семіотичні межі особистості повинні не тільки забезпечувати її унікальність, але й сприяти продуктивній взаємодії з іншими міжкультурними текстами та одночасно із Текстом загального культурного рівня у соціуму; взаємовідношення у суспільстві визначаються не зовнішньою системою відносин, а гнучкою системою інтеріоризованих знаків-кодів, кожен з яких відповідає певним суспільним явищам та процесам.

В подальших наукових дослідженнях в контексті подовження постпостмодерністської культури «Інформаційного суспільства, що самоорганізується», де усе впорядковується й регулюється за допомогою знакових систем, а взаємовідношення відбуваються шляхом виконання певних Знакових процедур, що відбивають та визначають і певний спосіб мислення, є необхідність дослідження трансформацій семіотичного простору та семантики, формуючих чинників символічних форм та способів взаємовідносин на засадах уваги до нових соціокультурних проєкцій.

Література

1. Morris Ch.W. Logical Positivism Pragmatism and Scientific Empiricism. Paris. 1937.
2. Захарчук Н. В. Проблема культури та міжкультурної комунікації у філософсько-соціологічному аспекті // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць. 2008. № 3(24). С. 174-177.
3. Hall Jr., Edward T. Deaf culture, tacit culture & ethnic relations. Sign Language Studies. 1989. Vol. 65.1. P. 291-304.
4. Deleuze G. Difference et repetition. P. : puf. 1968. 384 p.

5. Durkheim E. Sur la division du travail social. Methode de sociologie. P. : puf. 1895. 575 p.
6. Bourdieu P. Raison pratiques. Sur la théorie de l'action. Paris : Ed. de Seuil, 1994. 354 p.
7. Bourdieu P. Le Sens pratique. Paris: Ed. de Minuit, 1980. 562 p.
8. Ділі Дж. Основи семіотики: [Пер. з англ. та наук. ред. А. Карась]. Львів : Арсенал, 2000. 232 с.

References

1. Morris C.W. (1937). Logical Positivism Pragmatism and Scientific Empiricism. Paris. 286 p. [in English].
2. Zakharchuk N. V. (2008). Problema kultury ta mizhkulturnoi komunikatsii u filozofsko-sotsiologichnomu aspekti [The problem of culture and intercultural communication in the philosophical and sociological aspect] // *Bulletin of NTUU "KPI". Philosophy. Psychology. Pedagogy: a collection of scientific papers..* No. 3(24). P. 174–177 [in Ukrainian].
3. Hall Jr., Edward T. (1989). Deaf culture, tacit culture & ethnic relations. *Sign Language Studies*. 65.1. P. 291-304. [in English].
4. Deleuze J. (1968). Difference et repetition [Differences and repetition]. P. : puf. 384 p. [in French].
5. Durkheim E. (1895). Sur la division du travail social. Methode de sociologie [On the division of social labor. Method of Sociology]. P. : puf. 1575 p. [in French].
6. Bourdieu P. (1994). Raison pratiques. Sur la théorie de l'action. [Practical reason. On the theory of action]. Paris: Ed. de Seuil. 354 p. [in French].
7. Bourdieu P. (1980). Le Sens pratique [The practical sense]. Paris : Ed. de Minuit. 562 p. [in French].

8. Deely J. (2000). *Osnovy semiotyky*: [Per. zanh. ta nauk. red. A. Karas]
[Basics of semiotics: [Trans. from English and science ed. A. Karas]. Lviv :
Arsenal. 232 p. [in Ukrainian].